

ת"פ (באר שבע) 1931-02-23 - מדינת ישראל-תביעות נגב נ' איתן סוסן (עציר)-בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 1931-02-23 מדינת ישראל נ'
סוסן(עציר)

לפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא

בעניין: המאשימה
מדינת ישראל-תביעות נגב
ע"י ב"כ עוה"ד כרמית כהן

נגד

הנאשם
איתן סוסן (עציר)-בעצמו
ע"י ב"כ עוה"ד סימה כוכב

גזר דין

רקע:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בפני מותב אחר בהכרעת דין מיום 8.2.24 בעובדות כתב האישום המתוקן בשני אישומים, בעבירות הבאות:

נהיגה פוחדת של רכב לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין התשל"ז-1977;

נהיגה בזמן פסילה (פסילת בימ"ש) לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נ"ח) תשכ"א-1961; **היזק לרכוש במזיד** לפי סעיף 452 לחוק העונשין;

תקיפה חבלנית לפי סעיף 380 לחוק העונשין;

תקיפה כדי לגנוב לפי סעיף 381(א)(2) לחוק העונשין התשל"ז-1977.

על פי עובדות האישום הראשון, הנאשם נפסל מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים בתאריך 10.4.22. בתאריך 25.1.23 רכב המתלונן, יליד שנת 1949, על אופניו ברחוב באופקים. הנאשם הגיע למקום כשהוא נוהג ברכב, ונסע מאחורי המתלונן. הנאשם האיצ את מהירות נהיגתו כדי להתנגש באופניו של המתלונן, פגע באופניים וכתוצאה מכך המתלונן מעד מעליהם. מיד לאחר מכן, הנאשם יצא מהרכב ותקף את המתלונן בכך שהכה בראשו פעמיים באמצעות ידו, וירק עליו. אז הנאשם נכנס לרכב ודרס את אופניו של המתלונן, בעת שנסע מהמקום.

כתוצאה ממעשי הנאשם המתלונן נפגע בצווארו ונגרם נזק לאופניים.

על פי עובדות האישום השני, המתלונן הינו חייל בשירות צבאי. בתאריך 25.1.23 הגיע המתלונן לתחנת אוטובוס הסמוכה לבסיס בו הוא משרת. הנאשם ניגש אל המתלונן ודרש ממנו את מכשיר הסלולרי שלו. לאחר שהמתלונן סרב, הנאשם תקף אותו בכך שהפיל אותו לארץ ובעט בו, עד שהמתלונן הצליח לברוח מהמקום. כתוצאה מכך, נגרם למתלונן מכאוב בגבו.

2. יצוין, כי הסדר הטיעון הוצג לאחר שנקבע דיון דחוף לבקשת הצדדים, ימים ספורים לפני המועד שהיה קבוע לשמיעת ראיות בתיק, ולאחר עקב התנהלות דיונית העולה מעיון בתיק, ומדברת בעד עצמה, לא קודם משפטו של הנאשם עד לאחר שהוארך מעצרו מעבר לתשעה חודשים בבית המשפט העליון.

3. עוד יצוין, כי בפתח ההליך בחודש יוני 2023 הוגשה לתיק חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי, שבדקה לבקשת המותב הקודם את כשירות הנאשם לעמוד לדין והנאשם נמצא כשיר.

בתמצית ייאמר, כי בחוות הדעת נמסר, כי מדובר בבדיקה שלישית של הנאשם לצורך הליכים פליליים בעניינו וגם הפעם אין פגם בכשירות הנאשם או באחריותו. נמסר, כי הנאשם מוכר כחולה בסכיזופרניה וכן צורך סמים. על רקע משולב זה, הנאשם הסתבך בפלילים בעבר וכן אושפז מספר פעמים. בעת הבדיקה הנאשם הביע צער על מעשיו ומסר שלא רצה לפגוע במתלונן ואף הביע רצון להתנצל בפניו ולפצות אותו.

4. הצדדים הודיעו, כי אין הסכמות לעונש ונקבע מועד לשמיעת פרשת העונש בפני המותב האחר שאמור היה לשמוע את ההוכחות לתאריך 10.3.24.

בהמשך לכך, ביקשה ההגנה פעמיים דחיית של מועד הדיון לצורך הגשת חוות דעת פסיכיאטרית מטעמה, והנאשם אף הסכים לצורך כך להארכת מעצרו בתשעים ימים נוספים.

בהמשך לכך, הועבר המשך הדיון בתיק לטיפול, בשל מינויו של המותב המטפל לערכאה אחרת ונקבע מועד לטיעון לעונש לתאריך 11.7.24.

יצוין, כי עד למועד זה לא הוגשה חוות דעת מטעם ההגנה לתיק. כפי שיוצג להלן, בעת הטיעון לעונש ביקשה ב"כ הנאשם להתייחס לחוות הדעת, אשר לא הוגשה, ובית המשפט הגדיר את מגבלות הדיון בנוגע לקביעת ממצאים בנושאים שבמחלוקת במסגרת פרשת העונש. מכל מקום, חוות דעת עצמה לא נכללה במסגרת אסופת המסמכים שהוגשה כחלק מראיות הנאשם לעונש (נ/1). לבקשת בית המשפט ולמען הזהירות, בוצעה פניית מזכירות יזומה לב"כ הנאשם בעניין זה לאחר מועד הדיון אך, כאמור, עד כה לא הוגש מסמך נוסף.

הדברים מודגשים בפרט, שכן לבקשת ב"כ הנאשם ולאור טיעונה כי יש להסתפק בימי מעצרו של

הנאשם, נקבע מועד לשימוע גזר בלוח זמנים דחוף בתקופת הפגרה.

טיעוני הצדדים

1. ביום 11.7.24 נשמעו הטיעונים לעונש.

הצדדים הגישו את טיעוניהם בכתב (ב/מ 1 - סיכומי מאשימה, ב/מ 2 - סיכומי הגנה).

כן הוגשו ראיות לעונש.

מטעם המאשימה הוגש רישום פלילי ותעבורתי של הנאשם (ת/1), תצהיר נפגע עבירה של המתלונן באישום הראשון (ת/2), שני גזרי דין של הנאשם בהם נקבעו עונשי פסילה בתוקף (ת/3 ו-ת/4), גזר דין של הנאשם בו נקבע עונש מאסר מותנה בתוקף (ת/5), סרטון המתעד את האירוע המתואר באישום הראשון (ת/6).

ההגנה הגישה אסופת מסמכים בנוגע למצבו הרפואי-נפשי של הנאשם (נ/1)

המאשימה

2. טיעון המאשימה הוגש תוך ערבוב מסוים בין שלבי מלאכת גזירת הדין וללא דיוק מספיק בין שיקולים הנשקלים לקביעת המחם ואלה הנבחנים "בתוך המתחם". להלן יוצגו הדברים באופן התואם את הוראות החוק.

המאשימה מבקשת לקבוע מתחם נפרד לכל אישום.

בנוגע לאישום הראשון המאשימה עותרת לקבוע מתחם של 28-40 חודשי מאסר וענישה נלווית (לא צוין מתחם לעונשים הנלווים).

בנוגע לאישום השני המאשימה עותרת לקבוע מתחם של 12-24 חודשי מאסר וענישה נלווית (לא צוין מתחם לעונשים הנלווים).

המאשימה מפרטת את הערכים המוגנים שנפגעו בגין מעשי הנאשם בכל אחד מהאישומים ועוצמת הפגיעה בהם הנלמדת מנסיבות ביצוע העבירה.

בנוגע לאישום הראשון הודגשו הפגיעה בתחושת הביטחון של הציבור, בגופם וברכושם של משתמשי הדרך, וכן את הפגיעה בשלטון החוק נוכח הנהיגה בזמן פסילה.

בנוגע לאישום השני, הודגשו הפגיעה בשלמות הגוף, בבטחונו של אדם, וברכושו והודגשה החומרה היתרה שבכוונה לגנוב מכשיר טלפון, לאור חשיבותו ומהותו כפי שהוכר בפסיקה, מעבר לרכוש רגיל בעל ערך כספי.

סיכום תמציתי של טיעוני המאשימה מלמד, כי לדעת המדינה מידת הפגיעה בערכים המוגנים ביחד לכל אחד מהאירועים היא גבוהה.

ביחס לאירוע הראשון הודגש ביצוע עבירות תוך שימוש ברכב ובזמן פסילה. הודגשה הפגיעה המכוונת באופני המתלונן ותקיפתו באכזריות. הודגש גילו של המתלונן. הודגשו הנזקים לגוף ולרכוש.

ביחס לאירוע השני הודגשה האלימות שהופנתה על רקע סירוב המתלונן לדרישת הנאשם למסור לידי את מכשיר הטלפון שלו והפסקת האלימות רק לאחר שהמתלונן ברח מהמקום.

המאשימה מדגישה את האופי המשותף של שני האירועים אשר מתבטא בתקיפה אלימה של קורבנות תמימים.

הודגש פוטנציאל הנזק בשני האירועים כמשמעותי.

המאשימה הפנתה לאסמכתאות לעונש התומכות בעמדתה העונשית.

לדעת המאשימה יש להטיל על הנאשם עונש בחלקו העליון של כל אחד מהמתחמים ולקבוע את ריצויים במצטבר.

המאשימה מפנה לנסיבות הנאשם ובהן האמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית כי מצבו הנפשי של הנאשם מאוזן.

המאשימה מפנה להודאת הנאשם, נטילת האחריות והחיסכון בזמן השיפוט.

מנגד מפנה לעברו הפלילי המכביד ולביצוע עבירות בתקופת תנאים, דבר המלמד כי אינו מורתע מהליכים משפטיים.

המאשימה מבקשת באופן מיוחד לשים דגש במקרה זה הן על הרתעת היחיד והן על הרתעת הרבים.

לאור זאת, עותרת המאשימה להטלת עונשי המאסר באופן מצטבר ולהפעלת העונשים המותנים במצטבר לכל עונש. בנוסף למאסר בפועל ולפסילת רישיון נהיגה בפועל, עותרת המאשימה להטיל על הנאשם רכיבי מאסר ופסילה מותנים, וכן רכיבים כספיים של פיצויים לשני המתלוננים, קנס והתחייבות.

ההגנה

3. ההגנה עותרת להסתפק בימי מעצרו של הנאשם.

לדעת ההגנה נתוני הנאשם במקרה זה מצדיקים קביעת מתחמי ענישה מופחתים.

ההגנה מפנה לחוות הדעת הפסיכיאטרית ממנה עולה כי הנאשם מוכר למערכת כמי שלוקה בסכיזופרניה ובעברו מספר אשפוזים. מטבע הדברים, ההגנה אינה חולקת על האמור בחוות הדעת ולפיה הנאשם כשיר ואחראי אך לדעתה, ניתן ללמוד מחוות הדעת שהוכנה על ידי מומחה מטעם ההגנה, קיומה של 'קרבה לסייג' נוכח מצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה.

בעניין זה העיר בית המשפט בדבר מגבלות הדין לקביעת ממצאי עובדה בנושאים שנויים במחלוקת בשלב דיוני זה, מה גם שחוות דעת ההגנה לא הוגשה לתיק. המאשימה הודיעה, כי אינה מסכימה לקביעת ממצאים החורגים מהאמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית.

ההגנה לא עמדה בשלב זה על הוכחת הדברים או על חקירת מומחים וכפי שנכתב מראש, עד מועד זה חוות הדעת מטעם ההגנה אף לא הוגשה לתיק.

לדעת ההגנה, יש לקבוע מתחם עונש אחד, שכן מדובר באירועים שיש ביניהם סמיכות זמנים ויש ביניהם קשר הדוק.

נטען, כי המתואר בכתב האישום אינו מלמד על מידת פגיעה גבוהה בערכים המוגנים וכי הרקע של הנאשם אינו מלמד על מידת אשם גבוהה.

נטען, כי הנאשם לא תכנן מראש את ביצוע העבירות, כי הנזקים אינם ברף הגבוה.

נטען, כי לאור מחלת הנפש שברקע לביצוע העבירות קיימת הפחתה במידת הבנת הפסול שבמעשים ומידת האשם.

לדעת ההגנה, מתחם העונש ההולם הכולל נע בין מספר חודשי מאסר, הניתנים לריצוי בעבודות שירות ועד מאסר של 18 חודשים.

נטען, כי התקופה בה הנאשם שהה במעצר מגלמת את העונש המתאים במקרה זה.

ביחס לשיקולים הנבחנים בתוך המתחם נטען, כי הנאשם נמצא בסיכון בין כתלי הכלא לאור מצבו הנפשי וקיים פוטנציאל נזק לא מבוטל לעצם שהותו בכלא.

נמסר, כי הנאשם נטל אחריות על מעשיו, הביע צער וחרטה.

נסיבות החיים של הנאשם קשות. הנאשם מחוסר בית ותמכה משפחתית ומכור לסמים משחר נעוריו.

נטען לחלופי הזמן מאז ביצוע העבירות.

ביחס לעברו הפלילי ההגנה הפנתה לכך שנמצא בעברו פעמיים כמי שאינו כשיר ואחראי וכי בכלל

מאסריו בעבר אושפז לאור מצבו הנפשי.

ההגנה סבורה כי באיזון בין שיקולי הענישה יש להעדיף את ההתחשבות בשיקולים האינדיבידואליים, נוכח קרבתו של הנאשם לסייג ה'לוקה בנפשו' וההתרשמות העולה מהמסמכים כי יכולת ההגנה של הנאשם לקויה, יכולתו להימנע מביצוע העבירה נפגעה.

עוד נטען, כי בשורה של פסקי דין החליטו בתי המשפט לחרוג לקולא ממתחמי הענישה בשל נסיבות הקשורות במצבו הנפשי של נאשם.

לסיכום, ההגנה עותרת לקבוע, כי יש להסתפק בימי מעצרו של הנאשם (כ-17 חודשים) וכן עותרת שלא להטיל על הנאשם עונשים כספיים בשל חיסרון הכיס ממנו הוא סובל.

בין המשפט מעיר בשולי הדברים, כי נראה שלטיעוני ההגנה השתרבבו בעמוד האחרון דברים שאינם נוגעים לתיק ולנאשם שבפניו, ואלה לא לקחו בחשבון.

דין והכרעה

אירוע אחד או כמה אירועים

4. במחלוקת שבין הצדדים בשאלה האם שני האישומים מתארים אירוע אחד או שני אירועים, לענין קביעת מתחם העונש ההולם, נראה כי לא מתקיים במקרה זה מבחן הקשר ההדוק ויש לקבוע מתחמים נפרדים לכל אחד מהאישומים.

היעדר הקשר ההדוק בא לידי ביטוי בפער הזמנים בין האירועים, בנפגעי עבירה שונים וללא קשר ביניהם, בזירות אירוע ובדרכי ביצוע שונות וכן לא מתקיימת חפיפה מלאה בערכים המוגנים.

מבחני המשנה שנקבעו בהלכת **דלאל** אליה הפנתה ההגנה (ע"פ 1261/16) תומכים במסקנה זו:

"כדי לעמוד על עוצמת הקשר שבין העבירות שומה על בית המשפט לעמוד על נסיבותיו העובדתיות של העניין שלפניו, ולבחון אם יש בהן כדי להצביע על קשר הדוק בין העבירות. נסיבות עובדתיות אלה מהוות "מבחני עזר" לקביעת עוצמת הקשר. במסגרת זו ניתן לבחון, למשל, האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות. קיומה של נסיבה אחת או יותר מנסיבות אלו (ואין זו רשימה סגורה) עשוי להעיד על קשר הדוק בין העבירות השונות, המלמד כי באירוע אחד עסקינן" (פ' 22 לפסק דינו של כב' השופט סולברג, ההדגשות הוספו- ע.ח.).

מתחמי העונש ההולם

5. כידוע, מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ביישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנוהגת; ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

6. מטיעוני הצדדים עולה כי אין הם חלוקים ביחס לערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם. עם זאת, הצדדים חלוקים לגבי עצמת הפגיעה בערכים המוגנים. כמו כן, הצדדים חלוקים לגבי מידת האשמה. יצוין כבר כעת, כי במחלוקת שבין הצדדים מצאתי, כי יש לקבל מקצת טענות ההגנה וכן מקצת טענות המאשימה, כפי שיפורט להלן.

7. **באירוע הראשון**, הנסיבות המחמירות את ההערכה בדבר מידת הפגיעה בערכים המוגנים הן שהעבירה שבוצעה תוך שימוש ברכב, נעשתה בזמן שהנאשם פסול מנהיגה. נתון משמעותי מחמיר נוסף הוא, כי על פי כתב האישום המתוקן, הנאשם הודה בכך שפגיעתו באמצעות הרכב באופניו של המתלונן, בעת שהמתלונן רכוב עליהם, הייתה פגיעה **מכוונת**. כלומר, מדובר במי שבאופן מכוון גרם למעשה לתאונת דרכים שכרוכה בפגיעה באדם מבוגר הרכוב על אופניים. סעיפי העבירה אשר יוחסו לנאשם בגין מעשים אלה הם סעיפי עבירה מקלים מאוד עד כדי קביעה כי קיימת אי התאמה תמוהה בין סעיפי העבירה לעובדות בהן הודה. במצב דברים זה, מתחייבת הקביעה כי מדובר בנסיבות שהן ברף הגבוה להוראות החיקוק הספציפיות שנבחרו בכתב האישום. נתון מחמיר נוסף הוא, כי גם לאחר הפגיעה, הנאשם בחר להמשיך ולתקוף את המתלונן, יליד 1949, במכות אלימות נוספות. תחת הגשת עזרה לאדם המבוגר שזה עתה פגע בו, הנאשם המשיך את המסכת האלימה וזאת ללא כל סיבה או גורם מצדו של הקורבן התמים. על כך הנאשם הוסיף כאשר הותיר את הקורבן במקום כשהוא חבול ועזב את הזירה, לא לפני שדרס את האופניים המוטלות על הכביש וגרם להם לנזק נוסף.

בנסיבות מחמירות אלה, טענות ההגנה לפיהן לא נראה שמדובר באירוע שתוכנן מראש וכן כי רמת הפגיעה הגופנית שנגרמה לקורבן אינה ברף הגבוה מאזנות אך במעט את עצמת הפגיעה בערכים המוגנים.

דברים אלה מקבלים ביטוי נוסף גם לאחר צפייה בסרטון האירוע שבו נראית הקלות הבלתי נתפסת של מעשה ההתנגשות, שכאמור גם אם לא תוכנן מראש, ודאי שניתן היה להימנע ממנו.

פוטנציאל הנזק הטמון במעשי הנאשם עצום הן לאור הפגיעה באמצעות רכב בנסיעה בקורבן כשהוא חשוף על אופניים והן לאור העובדה שהנאשם נפסל מנהיגה על רקע שמלמד כי עצם נהיגתו טמונה בה סכנה עצומה לשלום הציבור ולביטחונו. בית המשפט מעיר כבר כעת, כי טיעוני ההגנה עצמם במסגרתם מתבקש בית המשפט לקבוע כי מידת אשמו של הנאשם נמוכה, הן בשל הרקע הפסיכיאטרי

והן בשל הרקע של שימוש בסמים, אך מחזקים עניין זה, שכן גם לפי ההגנה עצמה, הנאשם מהווה סכנה עצומה לציבור באופן שמחייב נקיטה באמצעים סמכותיים משמעותיים על מנת להגן על הציבור מפני פגיעתו הרבה.

8. בחנתי את מדיניות הענישה הנוהגת בנוגע לאישום זה. האסמכתאות אליהן הפנתה המאשימה בנוגע לאישום זה אינן מתאימות לענייננו. מדובר באסמכתאות שבהן ליבת האירועים היא מרדפים בכבישים ועבירות כלפי שוטרים. זה איננו מוקד החומרה באישום שלפניי.

ראו האסמכתאות שלהלן מהן ניתן להקיש לענייננו בשינויים המחויבים - בין לקולא ובין לחומרא: ת"פ 12074-11-20 **מדינת ישראל נ' פלח**; רע"פ 9215/20 **מזרחי נ' מדינת ישראל**; עפ"ג 27380-06-14 **קרן נ' מדינת ישראל**; ת"פ 44082-09-19 **מדינת ישראל נ' אבו מערוף**.

9. **ביחס לאירוע השני**, גם כאן ניתן להצביע על פער בין היסוד העובדתי שהנאשם הורשע בו ובין הוראת החיקוק. העובדות מלמדות על אירוע שהוא נמצא על סיפה של העבירה של ניסיון לשוד, ובנסיבות המתוארות בכתב האישום המתוקן, מדובר בהתנהגות שנמצאת ברף חומרה גבוה ביחס לקשת המקרים שבהוראת החיקוק. יוזכר, כי הנאשם נטפל אל קורבן תמים, חייל בשירות סדיר, שעמד בתחנת אוטובוס ולאחר שהקורבן סירב לדרישתו למסור לו את מכשיר הטלפון שלו, תקף אותו באלימות שהופסקה רק בזכות תושיית הקורבן שהצליח לברוח מהמקום. גם כאן, מדובר בהתנהגות פורצת גבולות ואלימה ביותר ללא כל רקע מוקדם.

10. אכן, למרבה המזל, החבלה הפיזית אשר נגרמה לקורבן אינה ברף הגבוה, אך מראש העבירה בה הורשע בגין אישום זה איננה כוללת גרימת חבלה כיסוד מיסודות העבירה. על כן, מקום בו נגרמה חבלה לקורבן, מדובר ברף חומרה לא נמוך ביחס לקשת המקרים המוגנים על ידי הוראת חיקוק זו.

בית המשפט מציין, הן ביחס לאישום זה והן ביחס לאישום הראשון, כי מעבר לפגיעה הפיזית בקורבנות, יש לתת את הדעת גם לפגיעה הרגשית הכרוכה מטבע הדברים במצב של התנפלות אלימה וחסרת עכבות על ידי אדם לא מוכר בעת שהייה תמימה במרחב הציבורי. ניתן רק לדמיון את האימה והחרדה שהיו מנת חלקם של שני קורבנות העבירה. גם לולא הדברים המפורשים אשר נכתבו בתצהיר נפגע העבירה בנוגע לאישום הראשון, הדברים אינם מצריכים דמיון מפותח ואינם טעונים הוכחה.

11. מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לאירועים דומים לאישום השני נע במנעד רחב המושפע מחומרת האירוע ונסיבות המקרה. עם זאת, ניתן לקבוע באופן ברור כי במצב הרגיל אירועים מעין אלה מחייבים הטלת עונש מאסר.

אציין, כי די בכך ובפירוט שהובא לעיל בדיון באישום הראשון כדי לחייב דחיית טענת ההגנה ולפיה מתחם הענישה הכולל בגין שני האישומים יכול להתחיל ממאסר בעבודות שירות. ספק רב האם ניתן לקבל עמדה זו גם לו עמד בפניי כל אחד מהאישומים לבדו.

ראו לשם הדוגמא האסמכתאות הבאות מהן ניתן להקיש לקולא או לחומרא לגבי האישום השני: ע"פ **MULUGETA 38524-11-17** **מדינת ישראל**; ת"פ 57458-01-17 **מדינת ישראל נ' ג'בארין**;

12. ביחס לשני האישומים יש צורך לדון בטענת ההגנה לגבי הפחתה במידת האשמה על רקע מצבו הרפואי של הנאשם וטענות ההגנה ביחס לכך. לאחר עיון בחוות הדעת הפסיכיאטרית וכן באסופה נ/1, אינני סבורה כי יש הצדקה לטענה כי עניינו של הנאשם מתאים לקביעת מתחם מופחתת בשל קרבה לסייג, אף קשה לקבל את הטענה כי יש להתחשב במידת אשמתו המופחתת של הנאשם לצורך קביעת המתחם.

כאמור לעיל, הנאשם נבדק על ידי פסיכיאטר מחוזי הן במסגרת הליך המעצר והן בבקשה נוספת של המותב בתיק הפלילי. הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש על רקע מחלת סכיזופרניה והפרעות התנהגות על רקע צריכת סמים. לנאשם תובנה חלקית לגבי מחלתו, אך הוא מודע לכך שהוא זקוק לתרופות וכאשר נוטל תרופות נמצא בהפוגה ממחלתו. עם זאת לעיתים אינו נוטל תרופות והדבר משפיע על מידת שיתוף הפעולה שלו. השימוש בחומרים ממכרים מגוון וכולל גם מעוררי הזיה.

בחוות הדעת מפורטות בדיקות קודמות וכן מתוארת התנהגות אלימה ותוקפנית עד כדי הגדרתו כ"מפחיד ואינו צפוי" בעת ששהה במסגרת שב"ס. במהלך תקופות מעצרו, היה מאושפז במב"ן מספר פעמים בשל מצבים פסיכוטיים על רקע התנגדות לקבלת טיפול עם מסוכנות פיזית מיידית. במהלך התקופה נמצא קשר בין קבלת טיפול להטבה בהתנהגות, שיתוף פעולה, והפחתה באלימות.

במסגרת בדיקה אליה הובא בעקבות האירוע באישום השני, הנאשם היה שקט ורגוע ללא הפרעות בהליך החשיבה, ללא פגיעה בבוחן המציאות, ללא התרשמות מפסיכופתולוגיה, אך גם ללא רצון לשיתוף פעולה בנוגע לאירוע עצמו. הנאשם נשלח לתקופת הסתכלות במסגרת הליך זה, ללא שינוי במסקנות חוות הדעת. נמסר, כי בתקופת ההסתכלות התנהג באופן אלם כלפי מטופלים אחרים ואנשי צוות, אך הרושם היה כי מדובר בתוצר של שימוש מסיבי בחומרים פסיכו-אקטיביים ולאחר מספר ימים הגיב לטיפול ומצבו התאזן.

עם חזרתו למעצר לאחר ההסתכלות, הפסיק לשתף פעולה בטיפול ולא נטל תרופות ובתוך מספר ימים נרשמה החמרה בהתנהגותו שהפכה אלימה ולא מאורגנת. בעקבות תסמינים נוספים שנחוו כהזייתיים ופסיכוטיים, אושפז במב"ן. גם כאן, בתוך מספר ימים לאחר הטיפול, נרשם שיפור בהתנהגות ובשיתוף הפעולה.

גם בהמשך, לקראת הגשת חוות הדעת בקיץ 2023, תואר מהלך דומה שכלל החמרה בהתנהגות האלימה ובביטויים הלא מותאמים ולא מאורגנים במקביל להתנגדות לטיפול ושיפור בכלל התסמינים לאחר קבלת טיפול. בעת הבדיקה האחרונה, הרושם הוא מהתנהגות דלה ולא מותאמת, אך ללא הפרעה בהליך החשיבה וללא מחשבות שווא, ללא הפרעות בתפיסה, בוחן מציאות שמור ותובנה חלקית למצבו. הנאשם אף זכר אירועים שהתרחשו, לרבות אירועי אלימות בכלא, והגיב לגביהם, שלל שימוש בסמים והביע רצון להשתחרר, מכיר את עורך דינו ואת ההליך. הביע רצון לסיים את התיק,

לשלם קנס ולפצות את המתלונן.

13. עיינתי גם באסופת המסמכים נ/1, אשר במידה רבה מהווה תמונת ראי לסיכום שבחוות הדעת הפסיכיאטרית ותומכת בה. בכל הקשור לרקע, נמסר כי הנאשם משתמש בסמים מגיל ההתגברות, לא שירת בצבא, דר רחוב לתקופה, ניסיונות טיפוליים בעבר לרבות הפניה להוסטל טיפולי כשלו בשל חוסר שיתוף פעולה. יצוין, כי לאורך כל המסמכים המתארים אירועים אלימים במסגרת שב"ס ובדיקות שנערכו בעקבות זאת, אין תמיכה לטענת ההגנה כי הנאשם נמצא בסיכון מיוחד בעת מעצרו או בהיותו במאסר. יש לומר כמעט ההפך: סביבתו של הנאשם נמצאת ברמת סיכון מוגברת מפניו ולא הפוך.

הקו המרכזי העולה ממכלול המסמכים הוא, כי קיים קשר הדוק שוב ושוב בין תסמינים פסיכויים אצל הנאשם ובין סרבנות לקבלת טיפול. הנאשם איננו מחוסר תובנה באופן מלא לעניין זה ולאורך המסמכים קיימים ביטויים של הנאשם המלמדים כי גם הוא מבין את הקשר. בצד זאת, קיימים ביטויים חוזרים לקו התנהגות אלים שהוא תוצר של הפרעות התנהגות (ככל הנראה על רקע של שימוש בסמים) ולא כל ביטוי האלימות נעשים בעת מצב פסיכוי. עולה מביטויי הנאשם לאורך הדרך, כי הוא מבין היטב קשר זה.

אשר על כן, כאשר מדובר במי שמכניס את עצמו שוב ושוב למצב שבו מחלתו אינה מאוזנת או למצב שבו הוא מתנהג באופן אלים וחוסר גבולות כלפי קורבנות תמימים, לא ניתן עוד לומר כי יש להניח לזכותו את מצבו הנפשי ולקבוע כי רמת האשמה מופחתת. כאשר קיימת יכולת בחירה, בזמן רמיסיה, וכאשר שוב ושוב הנאשם מפגין יחס מזלזל כלפי גורמי טיפול, גם כאשר הוא בהפוגה, אינו משתף פעולה עם ניסיונות טיפוליים, לא ניתן אלא לקבוע, בצער, כי מדובר במי שבחר להיות במצב שבו הוא פוגע בערכים מוגנים חשובים בעצמה גבוהה ועושה זאת מתוך בחירה וכוונה. במצב דברים זה, בית המשפט מחויב לתת בכורה לשיקולי הענישה על פי העיקרון המנחה שבחוק ולקבוע מתחם ההולם את מידת החומרה של המעשים ואת מידת הפגיעה בערכים המוגנים ללא הפחתה במתחמים הנובעת מקביעה, לטעמי שגויה, של אשמה מופחתת.

14. נוכח כל האמור לעיל, ביחס לאישום הראשון יש לקבוע מתחם עונש הולם של 10 עד 20 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית; וביחס לאישום השני יש לקבוע מתחם עונש הולם של 6 עד 18 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

העונש המתאים לנאשם:

15. גזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה. בעניינו של הנאשם יש לתת את הדעת לנסיבות שלהלן:

א. הנאשם אמנם הודה במיוחס לו ונטל אחריות על מעשיו, אך לא ניתן לקבוע כלל כי עשה כן בהזדמנות הראשונה, בשים לב לפירוט העולה מהתיק ולעובדה שהסדר הטיעון הוצג ימים בודדים לפני המועד שנקבע לשמיעת ראיות ולאחר שמעצרו הוארך בבית המשפט העליון. על כן גם לא ניתן לתת משקל מלא לחיסכון בזמן השיפוט.

ב. יש לקחת בחשבון את נסיבות הנאשם שברקע, גילו הצעיר והיותו מחוסר גורמי תמיכה או מסגרת קבועה. גם התחלואה הנפשית היא גורם שבית המשפט לוקח בחשבון. אך בצד זאת יש לציין כי לאור העולה מהמסמכים, התנהגותו האלימה ופורצת הגבולות של הנאשם נמצאת בשליטה כאשר הוא נוטל תרופות או כאשר הוא נמצא במסגרת טיפולית סמכותית ועל כן אין מנוס מקביעה הנלמדת מניסיונו של הנאשם כי השהייה במסגרת המציבה לו ולהתנהגותו גבולות ברורים מטיבה איתו ועם הציבור.

ג. לנאשם עבר פלילי ותעבורתי מכביד. מספר פעמים הופסקו ההליכים בעניינו בשל מחלתו הנפשית, הפעמים האחרונות היו בנובמבר 2021 וביוני 2022 (בין העבירה נושא האישום הראשון והעבירה נושא האישום השני). הנאשם נדון בעברו לתקופות מאסר בגין עבירות אלימות.

גיליונות הרישום הפלילי והתעבורתי של הנאשם מלמדים על צורך מיוחד במקרה זה בהרתעת היחיד, שכן הנאשם הוא עבריין חזרתי שאינו מצטייץ לצווים ולהחלטות בעניינו, אינו מצטייץ להתוויות תרופתיות והרושם הוא גם מדפוסי התנהגות התמכרותיים.

16. באיזון בין שיקולי הענישה השונים, יש למקם את עניינו של הנאשם בחלקו העליון של השליש האמצעי של כל אחד ממתחמי הענישה. בהתאם להלכה הנוהגת, יש להטיל על הנאשם עונש כולל אחד.

הפעלת התנאים:

17. בעניינו של הנאשם תלויים ועומדים שני עונשים של פסילת רישיון על תנאי - 6 חודשים (4/ת) ו-6 חודשים נוספים (3/ת) וכן עונש מאסר מותנה של 3 חודשים (5/ת).

טיעון ההגנה היה מכוון לתוצאה הסופית שהיא הסתפקות בימי מעצרו של הנאשם ולא הועלתה טענה קונקרטית בנוגע להפעלת התנאי.

שיקולי הענישה במקרה זה ובפרט השיקול הרתעת היחיד, אינו מאפשר הפעלת המאסר המותנה באופן חופף. זאת גם לאור העובדה כי בתיקים שבהם הסתיים עניינו של נאשם בעבר בגזר דין, בתי המשפט נטו להתחשב בנתוניו האישיים ויש אפשרות שהדבר העביר מסר מוטעה לנאשם שהוא יכול להמשיך באורח חייו האלים וההתמכרותי ולא לשתף פעולה עם גורמי הטיפול, הן בתחום ההתמכרות והן בתחום בריאות הנפש. דומה שהגיעה העת להפסיק להעביר לנאשם מסר מוטעה זה ובכך גם להגן על הציבור את ההגנה שהציבור ראוי לו.

אשר לשני עונשי פסילת הרישיון, יש מקום להפעילם בחופף זה לזה, שכן מדובר במקרה אחד של נהיגה בזמן פסילה, עליו חלו תנאים שונים מתיקים שונים.

בעניין זה לקחתי גם בחשבון, כי הנאשם צפוי להיפסל לתקופת פסילה ארוכה ביותר, וזאת בין היתר בשל הוראת סעיף 40א(א)(1) לפקודת התעבורה. יצוין בהקשר זה, כי המדינה לא נתנה ביטוי במסגרת טיעוניה הכתובים לעונש לקיומן של הוראות המחייבות ענישה מינימלית בנתוני הנאשם.

סוף דבר:

18. לאור כל המפורט לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 30 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו בתיקים אלה, על פי רישומי שב"ס.

הפעלת מאסר על תנאי בן 3 חודשים, מ-ת"פ 34122-08-19 במצטבר לעונש שהוטל על הנאשם בתיקים שבכותרת.

בסך הכל ירצה הנאשם 33 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו בתיקים שבכותרת.

ב. מאסר על תנאי של 6 חודשים, למשך 3 שנים מיום שחרורו, שיופעל אם יעבור הנאשם עבירה בה הורשע מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי של 3 חודשים, למשך 3 שנים מיום שחרורו, שיופעל אם יעבור הנאשם עבירה בה הורשע מסוג עוון.

ד. הנאשם ישלם פיצוי בסך של 3,500 ₪ למתלון באישום הראשון וסך של 2,000 ₪ למתלון באישום השני.

הפיצוי ישולם ב-11 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.9.2024 ובכל 1 לחודש שלאחריו. הפיצוי יועבר למתלוננים על פי פרטים שתמסור המאשימה למזכירות בית המשפט בתוך 30 יום. **המזכירות תעקוב.**

את הפיצוי ניתן לשלם כעבור 3 ימים מהיום באחת מהדרכים הבאות:

· בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

· מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000

· במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בהצגת בשוברי

תשלום).

ה. פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 10 שנים מיום שחרורו, ובמצטבר לכל עונש פסילה אחר.

ו. הפעלת פסילת רישיון על תנאי בת 6 חודשים שהוטלה על הנאשם בתת"ע 11967-03-22 וכן הפעלת פסילת רישיון על תנאי בת 6 חודשים שהוטלה על הנאשם בתתע"א 5195-09-22 בחופף זו לזו ובמצטבר לעונש הפסילה אשר הוטל בגזר דין זה.

בסך הכל הנאשם פסול לנהיגה למשך 10.5 שנים החל מיום שחרורו.

ז. פסילת רישיון נהיגה על תנאי לתקופה של שנה, למשך 3 שנים מיום שחרורו, שתופעל אם יעבור הנאשם עבירה של נהיגה בזמן פסילה או כל עבירה אחרת לפי חוק העונשין תוך שימוש ברכב.

ח. בשים לב לנסיבות האישיות של הנאשם, לעובדה שהוא נעדר עורף כלכלי ולתקופת המאסר הממושכת, לא מצאתי לנכון להטיל עונשים כספיים נוספים. בעניין זה יוזכר, כי בעניין קנס, בשונה מפיצוי, בית המשפט מחויב על פי החוק להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, י"ט תמוז תשפ"ד, 25 יולי 2024, במעמד הצדדים.